

6/6/84

ELLLENGUATGE

Induccions (II)

Una oració com *Jo t'hi vaig induir* pot ésser la reducció, per exemple, de *Jo vaig induir el seu germà a sol·licitar aquella plaça*, amb el complement directe, *el seu germà*, reduït a *l' (el)*, i l'altre complement d'objecte, constituït per una frase d'infinitiu i introduït per la preposició *a*, a *sol·licitar aquella plaça*, reduït a *hi*. Aquesta doble reducció és normal, però ho és també una reducció més limitada, consistent en la substitució de la frase d'infinitiu per *fer-ho*. Vet aquí un exemple d'un text de Fabra: *En oferir-me la presidència dels Jocs Florals d'enguany, el Cos d'Adjunts em deia que l'havia induït a fer-ho la consideració dels meus mèrits com a filòleg* ("Literats i graniàtics").

Quan els complements d'oracions com les que comentem —amb verbs que podríem anomenar d'inducció, un complement directe i un altre complement d'objecte introduït per la preposició *a*— no són representants per pronoms febles, sinó el de règim directe, per un grup nominal, i l'introduït per la preposició, per un infinitiu, sembla molt important de mantenir aquest ordre lògic de col·locació,

Així, si alteravem l'ordre de col·locació dels complements d'una oració com *No incitis en Joan a entrar*, tindríem *No incitis a entrar en Joan*, en què hom pot interpretar que el grup *en Joan* no és el complement directe del verb principal, sinó de l'infinitiu. Hi ha qui vol evitar la possibilitat d'aquesta interpretació fent precedir també la designació personal per la preposició *a*, *No incitis a entrar a en Joan*, però caldria veure fins a quin punt aquesta solució és admissible i, en tot cas, quina necessitat n'hi ha.

A més dels verbs que indicàvem ahir (*induir, incitar, invitar*, etc.), construccions com les que comentem són també possibles amb d'altres verbs de significació anàloga, com *portar, dur, menar, emmenar, conduir, obligar, ajudar, ensenyar*, etc., encara que els nostres diccionaris no són prou explícits, en tots els casos, quant a aquestes possibilitats. Així, no sembla gaire temerari d'afirmar que una construcció com *Això el va portar a fer afirmacions temeràries* és perfectament correcta: Anàlogament, malgrat que ni el Fabra ni el Diccionari de l'Enciclopèdia no preveuen aquesta construcció, diríem *No ensenyis el teu fill a fumar*, reduïble a *No t'hi ensenyis* i a *No t'ensenyis a fer-ho*, talment com diem *No m'indueixis aquell noi a beure*, reduïble a *No t'hi indueixis* i *No t'indueixis a fer-ho*.

Albert Jané